Ministerie van Justitie en Veiligheid

Model Plan van Aanpak

Wij vragen u om onderstaand overzicht in te vullen, ter ondersteuning van het borgen van de inzet vanuit Preventie met Gezag. Mocht u het plan op een andere wijze willen vormgeven, is dat natuurlijk geen probleem, zolang er op onderstaande elementen wordt ingegaan.

Wij vragen u elk van onderstaande onderdelen uit te werken. De richtlijn van het plan is 6 à 8 pagina's. Het aanleveren van het plan van aanpak dient vóór 1 juli 2026 te gebeuren via incidenteleondersteuning.pmg@minjenv.nl.

Na het indienen van het plan zullen er op ambtelijk niveau gesprekken worden gevoerd over de stand van zaken. Rekening houdend met de zomerperiode voor de betrokkenen, zullen we deze gesprekken voeren in juli, augustus en september 2026.

Naam gemeente	Gouda
Contactpersoon	Helmert Touber
Contactgegevens	

Hoe ziet de borging van de volgende aspecten eruit in uw gemeente?

1. Interventies en inzet

Denk hierbij bijvoorbeeld de inzet van interventies als IPTA of RIO of het extra jongerenwerk.

Huidige stand van zaken interventies en inzet	**<u>Reeds gestarte interventies</u>** **Adviseur schoolveiligheid** De gemeente Gouda heeft in 2024 de keuze gemaakt om prioriteit te geven aan schoolveiligheid. Met de aanpak van schoolveiligheid zou worden geïnvesteerd in de aanpak van verschillende veiligheidsthema's op scholen, o.a. de aanpak van drugscriminaliteit, sexting, bedreiging, intimidatie en het toenemend geweld op scholen. De doelgroep betrof enerzijds scholen in het voortgezet onderwijs, maar was ook specifiek gericht op het primair onderwijs, met name docenten van, en leerlingen in, de basisschoolleeftijd groepen 7 en 8. Om dit te bewerkstelligen is de functie van Adviseur Schoolveiligheid in het leven geroepen. Sinds 2025 wordt de functie Adviseur Schoolveiligheid in de gemeente Gouda gefinancierd vanuit tijdelijke Preventie met Gezag-middelen. Het afgelopen jaar is de adviseur schoolveiligheid uitgegroeid tot een belangrijke schakel tussen scholen, gemeente en ketenpartners op het gebied van preventie, vroeg signalering en veiligheid. *Doel van de functie Adviseur Schoolveiligheid* Het doel van de functie is het versterken van een veilige en ondersteunende schoolomgeving door: • Vroegtijdige signalering van veiligheids- en zorgvraagstukken; • Het verbinden van scholen met gemeentelijke en externe partners; • Het verbeteren van de informatiepositie van de gemeente;

	• En het bijdragen aan preventief beleid op het snijvlak van onderwijs, jeugd, veiligheid en zorg. *Behaalde resultaten (periode tijdelijke financiering)* **Versterking van signaaloverleggen op scholen** • Structurele inrichting en begeleiding van signaaloverleggen op meerdere scholen voor voortgezet onderwijs. • Betere deelname en afstemming tussen scholen, leerplicht, jeugdteams, wijkagenten en andere relevante partners. • Snellere escalatie en opvolging van zorgen rondom leerlingen, gezinnen en schoolveiligheid. • Vermindering van ad-hoc casuïstiek door een meer planmatige en preventieve aanpak. **Verbeterde informatiepositie van de gemeente** De gemeente beschikt door de adviseur over actueler en vollediger inzicht in: • veiligheidsvraagstukken op scholen; • trends in gedrag, groepsdynamiek en problematiek onder jongeren; • knelpunten in samenwerking tussen scholen en hulpverlening. • Signalen worden niet alleen casuïstisch opgepakt, maar ook benut voor beleidsontwikkeling; • afstemming tussen sociaal domein en veiligheid; • gerichte inzet van preventieve interventies. **Versterkte samenwerking en vertrouwen** De adviseur fungeert als vast aanspreekpunt voor scholen. Dit versterkt het vertrouwen van scholen richting de gemeente, doordat: • signalen serieus worden genomen; • de adviseur onafhankelijk en schoolnabij opereert; • er sprake is van continuïteit en deskundigheid. • Betere verbinding tussen onderwijs, jeugd, zorg en veiligheid, passend bij een integrale aanpak. **Re-integratie Officier Nazorg na Detentie met preventieve taakstelling** De gemeente Gouda zet zich in voor het voorkomen van jeugdcriminaliteit, recidive en ondermijnende criminaliteit. Eén van de functies die vanuit de tijdelijke middelen van preventie met gezag wordt gefinancierd betreft de Re-integratie Officier Nazorg na Detentie met preventieve taakstelling (PRIO). De PRIO vervult een verbindende rol tussen justitiële partners, gemeentelijke voorzieningen en maatschappelijke organisaties. De functie richt zich op jongeren/jongvolwassenen die terugkeren uit detentie en een verhoogd risico hebben op recidive, maar heeft daarnaast nadrukkelijk een preventieve taakstelling voor die jongeren/jongvolwassenen die een verhoogd risico lopen om gedetineerd te raken. Door vroegtijdig ondersteuning, begeleiding en regie te organiseren op leefgebieden zoals wonen, inkomen, onderwijs, werk, zorg

	en sociaal netwerk, wordt gewerkt aan duurzame maatschappelijke participatie en het voorkomen van terugval in criminaliteit. Omdat de functie pas vanaf november 2025 effectief is ingevuld, is de periode waarover resultaten en effecten kunnen worden gemeten relatief kort. Dit maakt dat een volledige effectevaluatie op dit moment nog niet mogelijk is. Tegelijkertijd vraagt de aflopende financiering om tijdige besluitvorming over de toekomst van de functie. *Doel van de functie PRIO* De PRIO heeft als doel het verminderen van recidive en het voorkomen van verdere criminalisering van (jong)volwassenen door het realiseren van een sluitende aanpak rondom nazorg na detentie. De functie richt zich op: • Het coördineren van nazorgtrajecten voor gedetineerden die terugkeren naar Gouda. • Het vroegtijdig signaleren van risico's op terugval in criminaliteit. • Het versterken van beschermende factoren op de leefgebieden wonen, werk, inkomen, onderwijs, gezondheid en sociaal netwerk. • Het verbinden van partners binnen het veiligheids-, zorg- en sociaal domein. • Het voorkomen dat jongeren en jongvolwassenen verder doorgroeien binnen criminele netwerken. • Het bevorderen van duurzame maatschappelijke participatie. De PRIO vormt daarmee een belangrijke schakel tussen repressie, zorg, begeleiding en preventie. *Behaalde resultaten (periode tijdelijke financiering)* Omdat de functie vanaf november 2025 daadwerkelijk operationeel is geworden, zijn de beschikbare resultaten voornamelijk gebaseerd op de eerste uitvoeringsperiode. De beschikbare gegevens geven daardoor vooral inzicht in procesresultaten, samenwerkingsopbouw en eerste cliëntresultaten. In deze periode zijn onder meer de volgende resultaten zichtbaar: **Versterking van de ketensamenwerking** • Verbeterde samenwerking tussen gemeente, DJI, reclassering, politie, zorgaanbieders en maatschappelijke partners. • Kortere lijnen tussen betrokken organisaties waardoor sneller kan worden gehandeld bij risico's en hulpvragen. • Betere afstemming tussen veiligheids- en zorgpartners. **Verbetering van de nazorgstructuur** • Meer structurele aandacht voor voorbereiding op terugkeer uit detentie. • Betere aansluiting tussen detentie en gemeentelijke ondersteuning. • Snellere toeleiding naar voorzieningen op het gebied van huisvesting, inkomen, zorg en participatie.

	Individuele ondersteuning • Begeleiding van cliënten bij het opstellen en uitvoeren van een re-integratieplan. • Ondersteuning bij het oplossen van praktische en sociale problemen die recidiverisico's vergroten. • Stabilisatie van situaties waarin sprake is van multiproblematiek. **Preventieve meerwaarde** • Vroegtijdige signalering van risicofactoren. • Voorkomen van uitval uit ondersteuningstrajecten. • Versterking van beschermende factoren die bijdragen aan een delictvrij bestaan. Hoewel het nog te vroeg is om harde conclusies te trekken over de structurele impact op recidivecijfers, wijzen de eerste ervaringen van professionals en ketenpartners op een duidelijke meerwaarde van de functie binnen de lokale aanpak van criminaliteitspreventie en nazorg. **Aanpak Kwetsbare meiden** De gemeente Gouda zet sinds 1 oktober 2025 in op een gerichte aanpak voor kwetsbare meiden. De aanpak is opgezet als pilot en wordt uitgevoerd in een samenwerkingsverband tussen de gemeente Gouda, Gro-Up Buurtwerk, Youth Voice (April van Pareen) en zorgaanbieder Pretty Human. De samenwerking richt zich op het vroegtijdig signaleren, bereiken en begeleiden van meiden die kwetsbaar zijn voor ondermijnende invloeden, criminele uitbuiting, sociale uitsluiting, schooluitval en problematische relaties Binnen bestaande preventieve en veiligheidsgerichte interventies blijkt dat deze doelgroep niet altijd voldoende wordt bereikt. Jongens zijn vaak zichtbaarder binnen veiligheidsvraagstukken, terwijl de problematiek van meiden zich vaker achter de voordeur, online of binnen relationele netwerken manifesteert. Hierdoor bestaat het risico dat problemen laat worden gesignaleerd en escaleren. Per 1 juni 2026 zijn acht meiden opgenomen in de aanpak. Hoewel dit aantal op het eerste gezicht beperkt lijkt, is dit passend bij de aard van de doelgroep en de intensiteit van de begeleiding. De ervaring leert dat het opbouwen van vertrouwen, het verkrijgen van inzicht in de problematiek en het creëren van duurzame gedragsverandering langdurige trajecten vraagt. Kenmerkend voor deze doelgroep is bovendien dat trajecten regelmatig een ambivalent karakter hebben. Meiden kunnen perioden van vooruitgang afwisselen met terugval, weerstand tegen hulpverlening of hernieuwde blootstelling aan risicovolle situaties. Juist daarom vraagt deze aanpak om continuïteit, geduld en langdurige betrokkenheid van professionals.

	Gezien de relatief korte looptijd van de pilot bevinden de partners zich tevens nog in een fase van opbouw, leren en doorontwikkeling. *Doel van de aanpak* Het doel van de aanpak kwetsbare meiden is het voorkomen van verdere problematiek en het versterken van de ontwikkelkansen van kwetsbare meiden door: • vroegsignalering van risicofactoren; • het opbouwen van vertrouwen met meiden die moeilijk bereikbaar zijn voor reguliere hulpverlening; • het bieden van laagdrempelige begeleiding en ondersteuning; • het versterken van weerbaarheid en zelfredzaamheid; • het verbinden van meiden aan onderwijs, zorg, welzijn en maatschappelijke activiteiten; • het voorkomen van betrokkenheid bij criminaliteit, uitbuiting en ondermijnende netwerken; • het versterken van de samenwerking tussen partners rondom deze doelgroep. De functie vervult daarbij een brugfunctie tussen straat, leefwereld, onderwijs, zorg, veiligheid en gezin. *Behaalde resultaten (periode tijdelijke financiering)* Hoewel de pilot zich nog in een relatief vroege fase bevindt, zijn de eerste resultaten zichtbaar. **Opbouw van een sluitend samenwerkingsverband** In de periode oktober 2025 tot juni 2026 is een samenwerkingsstructuur gerealiseerd tussen gemeente Gouda, Gro-Up Buurtwerk, Youth Voice en Pretty Human. Hierdoor zijn expertise op het gebied van jongerenwerk, ervaringsdeskundigheid, preventie, begeleiding en zorg samengebracht. **Bereik van de doelgroep** Per 1 juni 2026 zijn acht meiden actief opgenomen binnen de aanpak. Dit betreft een doelgroep die doorgaans moeilijk bereikbaar is voor reguliere voorzieningen en waarbij het opbouwen van vertrouwen tijd vraagt. **Versterkte signalering** Door de samenwerking tussen partners zijn signalen over kwetsbaarheid, uitval, problematische relaties, mentale problematiek en veiligheidsrisico's eerder in beeld gekomen. Hierdoor kan sneller passende ondersteuning worden georganiseerd. **Individuele ondersteuning** De deelnemende meiden ontvangen maatwerkondersteuning gericht op hun persoonlijke situatie en ontwikkelingsperspectief. Hierbij wordt gewerkt aan:

	• vergroten van weerbaarheid; • versterken van sociale vaardigheden; • toekomstoriëntatie; • verbinding met onderwijs, werk of dagbesteding; • vermindering van risicovol gedrag. **Kennisontwikkeling** De pilot levert waardevolle inzichten op over de aard van de problematiek onder kwetsbare meiden in Gouda, effectieve werkwijzen en noodzakelijke randvoorwaarden voor een duurzame aanpak. **specialistisch jongerenwerk** De uitvoering van het specialistisch jongerenwerk in Gouda is belegd bij gro up Buurtwerk. De functie richt zich op jongeren die vanwege hun problematiek, leefomstandigheden of betrokkenheid bij risicovolle netwerken onvoldoende bereikt worden door reguliere voorzieningen. Het specialistisch jongerenwerk vormt daarmee een belangrijke schakel tussen jongeren, hun sociale omgeving, hulpverlening, onderwijs, veiligheidspartners en de gemeente. Binnen de huidige inzet zijn twee specialistische functies gerealiseerd: • Eén specialistisch jongerenwerker (28 uur per week) gericht op de zogenaamde 2%-doelgroep: jongeren met een verhoogd risico op afglijden naar criminaliteit, betrokkenheid bij overlastgevende groepen of ondermijnende netwerken. • Eén specialistisch jongerenwerker (12 uur per week) gericht op kwetsbare meiden. Deze functie sluit direct aan bij de Goudse kwetsbare meidenaanpak, die eveneens wordt gefinancierd vanuit Preventie met Gezag. Binnen deze aanpak wordt gewerkt aan weerbaarheid, sociale veiligheid en het voorkomen van seksuele uitbuiting, mensenhandel, ondermijnende criminaliteit of ernstige psychiatrische problematiek. *Doel van de functie* Het specialistisch jongerenwerk heeft als doel om jongeren die zich in een kwetsbare positie bevinden tijdig te bereiken, te begeleiden en te ondersteunen, zodat escalatie van problemen wordt voorkomen en perspectief op een positieve ontwikkeling wordt vergroot.

	De belangrijkste doelstellingen zijn: **2%-doelgroep** • Opbouwen van duurzame vertrouwensrelaties met jongeren die moeilijk bereikbaar zijn voor reguliere voorzieningen. • Voorkomen van betrokkenheid bij criminaliteit, ondermijning en ernstige overlast. • Versterken van beschermende factoren zoals onderwijsdeelname, werk, dagbesteding en sociale steun. • Verbinden van jongeren aan passende ondersteuning en zorg. • Signaleren van risico's en delen van informatie binnen geldende kaders met relevante partners. **Kwetsbare meiden** • Versterken van de weerbaarheid van kwetsbare meiden. • Voorkomen en vroegtijdig signaleren van slachtofferschap, uitbuiting, betrokkenheid bij ondermijnende criminaliteit en ongezonde afhankelijkheidsrelaties. • Vergroten van zelfredzaamheid, zelfvertrouwen en maatschappelijke participatie. • Realiseren van een duurzame verbinding tussen meiden, hun netwerk en ondersteunende voorzieningen. • Ondersteunen van de doelstellingen van de bredere kwetsbare meiden aanpak. *Behaalde resultaten (periode tijdelijke financiering)* Bij het beoordelen van de resultaten dient rekening te worden gehouden met het feit dat de specialistische functies pas vanaf maart 2026 effectief zijn ingevuld. Hierdoor is de beschikbare periode voor monitoring, evaluatie en effectmeting beperkt. De resultaten over 2026 bestaand daarom vooral uit: **Bereik en contactlegging** • Het bereiken van jongeren die voorheen beperkt of niet in beeld waren bij reguliere voorzieningen. • Het opbouwen van duurzame contact- en vertrouwensrelaties. • Het vergroten van de zichtbaarheid van specialistisch jongerenwerk binnen relevante netwerken. **Individuele begeleiding** • Casusgerichte ondersteuning van jongeren uit de 2%-doelgroep. • Begeleiding van kwetsbare meiden binnen de kwetsbare meiden aanpak. • Toeleiding naar onderwijs, werk, hulpverlening en maatschappelijke voorzieningen.

	Samenwerking en netwerkvorming • Versterking van de samenwerking tussen jongerenwerk, onderwijs, veiligheidspartners, zorgaanbieders en gemeentelijke teams. • Verbeterde signalering van risico's en zorgbehoeften. • Betere aansluiting tussen preventieve en curatieve ondersteuning. *Verwachte maatschappelijke effecten* Gezien de korte uitvoeringsperiode kunnen maatschappelijke effecten slechts beperkt worden aangetoond. Wel wordt verwacht dat de inzet bijdraagt aan: • Vermindering van risicogedrag. • Voorkomen van escalatie van problematiek. • Vergroting van participatie en perspectief. • Versterking van de weerbaarheid van kwetsbare meiden. • Versterking van de preventieve infrastructuur binnen Gouda. Voor de besluitvorming over structurele borging wordt aanbevolen om in 2027 een procesevaluatie en effectrapportage op te stellen waarin zowel kwantitatieve als kwalitatieve resultaten worden opgenomen. **<u>Nog op te starten interventies in 2026</u>** Een aantal interventies zal naar verwachting starten in het derde of vierde kwartaal van 2026. Deze interventies zijn reeds gedeeld en ter accordering voorgelegd aan J&V en ook akkoord bevonden. Het betreft de volgende interventies: • Onderzoek naar het online criminaliteitsbeeld onder jongeren in Gouda, uitgevoerd door Epic Youth. • Deskundigheidsbevordering van jeugd-BOA's, uitgevoerd door Straatcontact. • Ontwikkeling van een integrale aanpak van criminele familienetwerken in Gouda, begeleid door het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV). • Inzet van jeugdcoaches voor jongeren tot maximaal 15 jaar, gericht op het signaleren en normeren van gedrag in de openbare ruimte door middel van lokale rolmodellen, uitgevoerd door Future Impact. *Doel van de interventies* **Onderzoek online criminaliteitsbeeld (Epic Youth)** Het verkrijgen van inzicht in de aard, omvang en ontwikkeling van online jeugdcriminaliteit in Gouda en het formuleren van handelingsperspectieven voor professionals en beleidsmakers.

	Deskundigheidsbevordering jeugd-BOA's (Straatcontact) Het vergroten van de kennis, vaardigheden en handelingsbekwaamheid van jeugd-BOA's bij het signaleren, aanspreken en begeleiden van jongeren in de openbare ruimte. **Integrale aanpak criminele familienetwerken (CCV)** Het ontwikkelen van een gezamenlijke, domein overstijgende aanpak waarmee partners vroegtijdig signalen kunnen herkennen en effectief kunnen samenwerken rondom criminele familienetwerken. **Jeugdcoaches en lokale rolmodellen (Future Impact)** Het versterken van positief gedrag, normbesef en vroegtijdige signalering onder jongeren tot 15 jaar door zichtbare aanwezigheid van jeugdcoaches en lokale rolmodellen in de openbare ruimte. *Te behalen resultaten (periode tijdelijke financiering)* **Onderzoek online criminaliteitsbeeld** • Actueel en onderbouwd beeld van online jeugdcriminaliteit in Gouda. • Analyse van risico's, trends en kwetsbare doelgroepen. • Concrete aanbevelingen voor beleid, preventie en uitvoering. • Vergroting van bewustwording bij partners binnen het sociaal- en veiligheidsdomein. **Deskundigheidsbevordering jeugd-BOA's** • Getrainde jeugd-BOA's met actuele kennis over jeugdproblematiek. • Verbeterde vaardigheden op het gebied van contactlegging, signalering en normering. • Ontwikkeling van een gezamenlijke handelingswijze binnen het team. • Versterkte samenwerking tussen jeugd-BOA's en ketenpartners. **Integrale aanpak criminele familienetwerken** • Ontwikkelde integrale werkwijze voor signalering en casusaanpak. • Versterkte samenwerking tussen betrokken organisaties. • Duidelijke rollen, verantwoordelijkheden en informatie-uitwisseling. • Toepasbare methodiek voor toekomstige casuïstiek. **Jeugdcoaches en lokale rolmodellen** • Versterkte aanwezigheid van positieve rolmodellen in de openbare ruimte. • Vroegtijdige signalering van risicogedrag. • Versterkte verbinding tussen jongeren, ouders en professionals. • Opgebouwde relaties en vertrouwen binnen de doelgroep.

Voorgenomen borging met betrekking tot bovenstaande interventies en inzet (incl. onderbouwing)	**Inleiding** Ten aanzien van de financiële borging van de interventies moet nadrukkelijk worden opgemerkt dat hierover op dit moment nog geen uitspraken kunnen worden gedaan. De recente gemeenteraadsverkiezingen hebben geleid tot lopende coalitieonderhandelingen, waarbij de beleidsmatige en financiële prioriteiten voor de komende bestuursperiode nog worden vastgesteld. Zolang deze onderhandelingen niet zijn afgerond en de nieuwe coalitie haar bestuurlijke en financiële kaders niet heeft vastgesteld, ontbreekt de basis om vooruit te lopen op eventuele structurele financieringsmogelijkheden voor de interventies die nu vanuit Preventie met Gezag worden bekostigd. Eventuele keuzes over voortzetting, afschaling, beëindiging of structurele inbedding van interventies zijn daarom afhankelijk van toekomstige politieke besluitvorming en de daarbij behorende begrotingsafwegingen. Dit plan van aanpak richt zich daarom primair op het in kaart brengen van de maatschappelijke meerwaarde, effectiviteit, uitvoerbaarheid en mogelijke borgingsscenario's en risico's van de verschillende interventies voor zover continuering van deze interventies om een financiële borging vragen. Op basis van deze informatie kan op een later moment, wanneer de bestuurlijke en financiële kaders bekend zijn, een zorgvuldig onderbouwde afweging worden gemaakt over de toekomst van de afzonderlijke interventies. Voor interventies waarbij er geen sprake is van een structurele financiële borging geldt dit niet. Hoewel de uitvoering van deze interventies eindigt met het aflopen van de Preventie met Gezag-financiering, vertegenwoordigen de opgedane kennis, expertise, samenwerkingsrelaties en ontwikkelde werkwijzen een belangrijke investering voor de gemeente Gouda en haar partners. Borging is noodzakelijk om te voorkomen dat opgebouwde inzichten verloren gaan en om ervoor te zorgen dat toekomstige professionals en organisaties kunnen voortbouwen op de resultaten. **<u>Interventies die vragen om een structurele financiële borging</u>** **Adviseur schoolveiligheid** De functie adviseur schoolveiligheid is geen tijdelijke interventie, maar een structurele randvoorwaarde voor effectief preventief beleid. Veiligheids- en zorgvraagstukken op scholen zijn complex, dynamisch en vragen om blijvende aandacht en expertise. Structurele borging draagt bij aan: • continuïteit in relaties met scholen; • behoud van opgebouwde kennis en ervaring; • verdere professionalisering van signaalstructuren; • en het voorkomen van zwaardere (en duurdere) problematiek op termijn.

	Risico's bij het niet borgen van de functie Indien de functie na 2027 vervalt, ontstaan de volgende risico's: • Verlies van preventieve werking • Minder vroegsignalering, waardoor problemen escaleren voordat ze in beeld komen. • Verwachte toename van zwaardere zorg- en veiligheidsinterventies. • Versnippering van signalen • Scholen weten minder goed waar zij terecht kunnen. • Signalen komen ongecoördineerd binnen bij verschillende afdelingen. • Achteruitgang informatiepositie gemeente • Minder inzicht in trends en ontwikkelingen binnen het onderwijsveld. • Beperkte mogelijkheid om beleid tijdig bij te sturen. • Verminderd vertrouwen van scholen in de gemeente • Scholen ervaren minder nabijheid en betrokkenheid van de gemeente. • Kans op terughoudendheid in het delen van signalen. • Hogere maatschappelijke en financiële kosten op lange termijn • Door het wegvallen van preventie nemen kosten in jeugdzorg, handhaving en veiligheid toe. **Alternatief scenario: taken beleggen elders in de organisatie** In dit scenario wordt de functie adviseur schoolveiligheid niet als zelfstandige rol geborgd. De taken worden ondergebracht bij bestaande functies, bijvoorbeeld binnen het sociaal domein, jeugdbeleid of veiligheid. *Mogelijke voordelen* • Kostenbesparing: geen aparte formatieplaats. • Inbedding in bestaande structuren: korte lijnen binnen het sociaal domein. • Samenhang met andere beleidsterreinen: jeugd, zorg en onderwijs kunnen integraal worden benaderd. *Risico's en aandachtspunten* • Verlies van focus en specialisatie • Schoolveiligheid wordt één van de vele taken en verliest prioriteit. • Minder zichtbaarheid en herkenbaarheid voor scholen • Geen duidelijk aanspreekpunt specifiek voor schoolveiligheid. • Beperkte capaciteit • Bestaande functies hebben vaak onvoldoende ruimte om deze taken structureel en proactief uit te voeren. • Afname preventieve werking • Meer reactief handelen in plaats van vroegsignalering. • Kwetsbaarheid bij personeelswisselingen • Kennis en netwerk zijn minder geborgd. **Conclusie** Het afgelopen anderhalf jaar heeft laten zien dat de functie adviseur schoolveiligheid een wezenlijke bijdrage levert aan veilige scholen, effectieve

	preventie en een sterke informatiepositie van de gemeente Gouda. De maatschappelijke opbrengsten overstijgen daarmee de kosten. Het doel van de borging zal dan ook moeten zijn om de functie blijvend te positioneren Positioneer blijvend op het snijvlak van onderwijs, jeugd en veiligheid, met een duidelijke opdracht en mandaat. **Re-integratie Officier Nazorg na Detentie met preventieve taakstelling** De maatschappelijke opgave waarop de functie inspeelt eindigt niet met het aflopen van de tijdelijke financiering. Ook na 2027 blijft sprake van inwoners die terugkeren uit detentie en ondersteuning nodig hebben om duurzaam terug te keren in de samenleving. Structurele borging van de functie is om de volgende redenen dan ook wenselijk: **Continuïteit van de aanpak** Het opbouwen van vertrouwen, samenwerking en effectieve werkprocessen vraagt meerdere jaren. Het beëindigen van de functie kort nadat deze volledig operationeel is geworden, beperkt het rendement van de reeds gedane investeringen. **Voorkomen van recidive** Internationale en landelijke ervaringen laten zien dat goede nazorg en begeleiding belangrijke beschermende factoren vormen bij het voorkomen van terugval in criminaliteit. De RIO levert hier een directe bijdrage aan. Versterking van de preventieve aanpak De functie sluit aan bij de gemeentelijke ambitie om eerder te interveniëren en escalatie naar zwaardere criminaliteit te voorkomen. Daarmee vormt de RIO een belangrijke schakel binnen de bredere preventieve infrastructuur. **Kostenbesparing op langere termijn** Investeringen in nazorg en recidivepreventie kunnen leiden tot lagere maatschappelijke kosten op het gebied van veiligheid, handhaving, justitie, zorg en maatschappelijke ondersteuning. **Behoud van expertise** De opgebouwde kennis, netwerken en werkrelaties zijn persoons- en functiegebonden. Bij beëindiging van de functie gaat een belangrijk deel van deze expertise verloren. *Risico's bij het niet borgen van de functie* Indien de functie na 31 december 2027 niet wordt voortgezet, ontstaan verschillende risico's. **Voor cliënten** • Verminderde ondersteuning tijdens terugkeer uit detentie. • Toename van praktische problemen rondom wonen, inkomen en zorg. • Groter risico op terugval in criminaliteit.

	Voor samenwerkingspartners • Verlies van een centrale regie- en coördinatiefunctie. • Verminderde afstemming tussen zorg- en veiligheidspartners. • Toename van versnippering binnen de aanpak. **Voor de gemeente** • Vermindering van de effectiviteit van de lokale preventieve infrastructuur. • Verlies van eerder opgebouwde kennis en samenwerkingsstructuren. • Mogelijke stijging van maatschappelijke en veiligheidskosten op langere termijn. *Alternatieve scenario's* Indien structurele financiering van de functie niet volledig mogelijk blijkt, kunnen alternatieve scenario's worden onderzocht. **Gedeelde financiering** De functie wordt gezamenlijk gefinancierd door meerdere beleidsdomeinen, bijvoorbeeld veiligheid, sociaal domein en participatie. Voordelen • Verdeling van financiële lasten. • Brede bestuurlijke verankering. Nadelen • Complexere governance en financieringsstructuur. **Integratie binnen bestaande functies** Taken van de RIO worden ondergebracht bij bestaande gemeentelijke functies. Voordelen • Lagere aanvullende kosten. • Organisatorische eenvoud. Nadelen • Vermindering van specialistische expertise. • Risico op versnippering van verantwoordelijkheden. • Minder capaciteit voor intensieve begeleiding. **Beëindiging van de functie** De functie stopt per 1 januari 2028. Voordelen • Geen aanvullende structurele kosten. Nadelen • Verlies van opgebouwde expertise.

	• Vergroting van recidiverisico's. • Verzwakking van de lokale preventieve infrastructuur. **Conclusie** De Re-integratie Officier Nazorg na Detentie met preventieve taakstelling vervult een belangrijke rol binnen de Goudse aanpak van recidivepreventie, nazorg en criminaliteitspreventie. Hoewel de functie pas sinds november 2025 volledig operationeel is en de beschikbare resultaatperiode daardoor beperkt is, laten de eerste ervaringen zien dat de functie voorziet in een duidelijke behoefte binnen zowel het veiligheids- als het sociaal domein. Gelet op de aard van de doelgroep, de maatschappelijke opgave en de opgebouwde samenwerkingsstructuren is het wenselijk om te onderzoeken hoe de functie vanaf 2028 structureel kan worden geborgd. Daarbij verdient volledige of gedeeltelijke structurele voortzetting nadrukkelijk de voorkeur boven beëindiging van de functie. Definitieve besluitvorming over de financiële borging kan echter pas plaatsvinden nadat de bestuurlijke en financiële kaders voor de periode vanaf 2028 zijn vastgesteld. **Aanpak kwetsbare meiden** De problematiek waarvoor de aanpak is ontwikkeld verdwijnt niet na afloop van de tijdelijke financiering. Integendeel: de ervaringen uit de pilot laten zien dat er sprake is van een doelgroep die blijvende aandacht vraagt. Structurele borging vanaf 2028 is noodzakelijk omdat: **Langdurige relatieopbouw essentieel is** Het bereiken en begeleiden van kwetsbare meiden vraagt tijd, continuïteit en vertrouwen. Het afbouwen van de functie na twee jaar pilotontwikkeling leidt tot verlies van opgebouwde relaties en resultaten. **Behoud van expertise** Binnen de pilot wordt specialistische kennis ontwikkeld over een doelgroep die binnen reguliere voorzieningen vaak onderbelicht blijft. Zonder borging gaat deze expertise verloren. **Voorkomen van hogere maatschappelijke kosten** Vroege ondersteuning voorkomt zwaardere zorgtrajecten, veiligheidsproblematiek, schooluitval, uitbuiting en jeugdbeschermingsmaatregelen. Investeren in preventie levert op langere termijn maatschappelijke en financiële winst op. **Aansluiting op gemeentelijke doelstellingen** De aanpak draagt direct bij aan gemeentelijke doelstellingen op het gebied van jeugd, veiligheid, kansengelijkheid, gezondheid, participatie en preventie.

	Versterking van de ketensamenwerking De opgebouwde samenwerking tussen gemeente, welzijn, ervaringsdeskundigen en zorg vormt een waardevolle infrastructuur die behouden dient te blijven. *Risico's bij het niet borgen van de aanpak* Wanneer de aanpak na 31 december 2027 niet wordt voortgezet ontstaan verschillende risico's. **Voor de doelgroep** • Wegvallen van vertrouwde begeleiding. • Verminderde bereikbaarheid van kwetsbare meiden. • Toename van verborgen problematiek. • Grotere kans op schooluitval, uitbuiting en criminaliteit. • Minder mogelijkheden voor vroegtijdige, passende en specialistische interventie. **Voor samenwerkingspartners** • Verlies van opgebouwde expertise. • Afname van de integrale samenwerking. • Terugval naar versnipperde ondersteuning. **Voor de gemeente** • Verlies van investeringen uit de pilotfase. • Hogere kosten in de specialistische jeugdhulp en veiligheidsketen. • Minder mogelijkheden om preventieve doelstellingen te realiseren. *Alternatieve scenario's* **Gedeeltelijke borging** De aanpak wordt in afgeslankte vorm voortgezet met een beperktere capaciteit. Voordelen: • lagere kosten; • gedeeltelijk behoud van expertise. Nadelen • minder bereik van de doelgroep; • langere wachtlijsten; • verminderde preventieve werking. **Integratie binnen bestaande voorzieningen** Taken worden ondergebracht bij bestaande welzijns- of zorgorganisaties. Voordelen: • beperkt extra budget nodig.

	Nadelen: • verlies van specialistische focus; • risico op verminderde effectiviteit; • doelgroep raakt mogelijk opnieuw uit beeld. **Beëindiging na afloop van de pilot** De aanpak stopt volledig per 1 januari 2028. Voordelen: • geen structurele financiële lasten. Nadelen: • verlies van opgebouwde resultaten; • verhoogde maatschappelijke risico's; • hogere kosten op langere termijn. *Conclusie* De pilot Aanpak Kwetsbare Meiden heeft sinds de start op 1 oktober 2025 een belangrijke basis gelegd voor het bereiken en ondersteunen van een doelgroep die binnen reguliere voorzieningen niet altijd voldoende in beeld komt. De eerste resultaten laten zien dat er behoefte bestaat aan een gerichte, specialistische en relationele aanpak. Gezien de aard van de problematiek, de opgebouwde expertise, de gerealiseerde samenwerking en de preventieve meerwaarde is structurele borging vanaf 2028 noodzakelijk. Hiermee worden de investeringen uit de pilot verzilverd, blijft ondersteuning beschikbaar voor kwetsbare meiden en wordt bijgedragen aan een veiliger, gezonder en kansrijker Gouda. **Specialistisch jongerenwerk** De problematiek waarop het specialistisch jongerenwerk zich richt is niet tijdelijk van aard. Risico's rondom jeugdcriminaliteit, ondermijning, sociale uitsluiting, uitbuiting en kwetsbaarheid van jongeren blijven ook na afloop van Preventie met Gezag aanwezig. Structurele borging is om die reden dan ook noodzakelijk omdat: **Continuïteit van relaties cruciaal is** Het succes van specialistisch jongerenwerk is sterk afhankelijk van langdurige vertrouwensrelaties. Het beëindigen van de functie na 2027 leidt tot verlies van opgebouwde contacten en vermindert de effectiviteit van de reeds gedane investeringen. **Preventie vraagt een lange adem** De doelgroep kent vaak complexe en meervoudige problematiek. Verandering vindt doorgaans plaats over meerdere jaren. Een tijdelijke inzet sluit onvoldoende aan bij deze realiteit.

	Versterking van de lokale preventieve infrastructuur Het specialistisch jongerenwerk vervult een unieke brugfunctie tussen jongeren, hun omgeving en professionele ondersteuning. Deze functie vult bestaande voorzieningen aan en voorkomt zwaardere en duurdere interventies. **Kostenbesparing op de langere termijn** Vroegtijdige signalering en begeleiding kunnen bijdragen aan het voorkomen van kosten op het gebied van jeugdhulp, veiligheid, handhaving en maatschappelijke opvang. *Risico's bij het niet borgen van de functie* Wanneer de financiering na 2027 stopt, ontstaan verschillende risico's: **Voor de 2% doelgroep** • Wegvallen van vertrouwde professionals. • Verminderde ondersteuning voor de meest kwetsbare jongeren. • Verhoogde kans op schooluitval, verharding, (doorgroei in de) criminaliteit of zorgmijding. **Voor kwetsbare meiden** • Verminderde mogelijkheden voor vroeg signalering en preventie. • Toename van risico's op slachtofferschap en uitbuiting. **Voor samenwerkingspartners** • Verlies van specialistische expertise. • Afname van de verbindende rol tussen zorg, veiligheid en jongeren. • Verminderde signaleringskracht binnen de keten. **Voor de gemeente** • Verlies van eerder opgebouwde kennis, netwerken en resultaten. • Grotere kans op inzet van zwaardere en kostbaardere vormen van ondersteuning. • Verminderde slagkracht binnen de lokale preventieve jeugd- en veiligheidsaanpak. *Alternatieve scenario's* **Gedeeltelijke borging** De gemeente borgt uitsluitend de functie gericht op de 2%-doelgroep of uitsluitend de functie gericht op kwetsbare meiden. Voordelen: • Lagere structurele kosten.

	Nadelen: • Verlies van specialistische capaciteit op één van beide prioritaire doelgroepen. • Vermindering van integraliteit binnen de preventieve aanpak. **Integratie binnen bestaande voorzieningen** De werkzaamheden worden ondergebracht binnen het reguliere jongerenwerk of reeds bestaande welzijnsfuncties. Voordelen: • Beperkte extra financieringsbehoefte. Nadelen: • Verlies van specialistische expertise. • Vermindering van focus op hoog-risicodoelgroepen. • Grotere kans dat jongeren buiten beeld raken. **Beëindiging van de functie** De specialistische functies worden na 2027 niet voortgezet. Voordelen: • Geen structurele kosten. Nadelen: • Verlies van opgebouwde relaties en expertise. • Verminderde preventieve werking. • Toegenomen maatschappelijke en financiële risico's op langere termijn. *Conclusie* Het specialistisch jongerenwerk van gro up Buurtwerk vormt een belangrijke bouwsteen binnen de preventieve jeugd- en veiligheidsaanpak van de gemeente Gouda. Hoewel de periode waarin resultaten kunnen worden gemeten relatief kort is vanwege de effectieve invulling van de functies vanaf maart 2026, is reeds zichtbaar dat de functies voorzien in een duidelijke behoefte binnen de lokale infrastructuur rondom zorg en veiligheid. Met name de inzet voor de 2%-doelgroep en de verbinding met de kwetsbare meidenaanpak sluiten direct aan bij de doelstellingen van Preventie met Gezag en de bredere ambities van de gemeente Gouda op het gebied van preventie, kansengelijkheid en veiligheid. Gelet op de aard van de doelgroep, het belang van langdurige vertrouwensrelaties en de noodzaak van een duurzame preventieve infrastructuur, is structurele borging vanaf 2028 noodzakelijk. Daarbij heeft volledige structurele borging van beide specialistische functies de voorkeur.

	<u>Interventies die *niet* vragen om een structurele financiële borging</u> **Onderzoek online criminaliteitsbeeld** De onderzoeksresultaten en adviezen vormen een belangrijke kennisbasis voor toekomstige beleidsontwikkeling en preventieve inzet. Borging vindt plaats door: • Vastlegging van onderzoeksrapporten, analyses en adviezen. • Vertaling van aanbevelingen naar beleids- en uitvoeringsdocumenten. • Kennisdeling binnen relevante gemeentelijke teams en netwerkpartners. • Periodieke benutting van de resultaten bij actualisering van veiligheids- en jeugdbeleid. **Deskundigheidsbevordering jeugd-BOA's** De opgedane kennis dient beschikbaar te blijven binnen de organisatie. Borging vindt plaats door: • Vastlegging van trainingsmaterialen en handreikingen. • Integratie van opgedane kennis in werkafspraken en inwerkprogramma's. • Interne kennisoverdracht tussen ervaren en nieuwe medewerkers. • Opname van effectieve werkwijzen in reguliere werkprocessen. **Integrale aanpak criminele familienetwerken** De ontwikkelde samenwerkingsstructuur vraagt om formele en organisatorische borging. Dit gebeurt door: • Het vastleggen van afspraken in een bestuurlijk en operationeel convenant. • Het beschrijven van een gezamenlijk werkproces voor signalering, casusoverleg en opvolging. • Het beleggen van verantwoordelijkheden bij betrokken organisaties. • Het periodiek evalueren en actualiseren van het convenant en werkproces. **Jeugdcoaches en lokale rolmodellen** Hoewel de inzet van jeugdcoaches eind 2027 zal eindigen, blijft de opgebouwde kennis over doelgroepen, locaties en benaderingswijzen waardevol. Borging vindt plaats door: • Overdracht van ervaringen, signalen en geleerde lessen aan partners. • Vastlegging van effectieve interventies en werkmethodieken. • Onderhouden van het opgebouwde netwerk van lokale rolmodellen. • Gebruik van de opgedane inzichten binnen bestaande jeugd- en veiligheidsstructuren. *Risico's bij het niet borgen van de kennis en resultaten van de interventies* Wanneer geen borging plaatsvindt, ontstaan verschillende risico's:

	Onderzoek online criminaliteitsbeeld • Verlies van waardevolle kennis over online risico's. • Herhaling van onderzoeken en inefficiënte besteding van middelen. • Minder effectieve beleidsontwikkeling. **Deskundigheidsbevordering jeugd-BOA's** • Kennisverlies door personeelswisselingen. • Terugval in handelingsbekwaamheid. • Minder uniforme werkwijze binnen het team. **Integrale aanpak criminele familienetwerken** • Versnippering van samenwerking. • Onduidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden. • Verminderde effectiviteit bij toekomstige casuïstiek. **Jeugdcoaches en lokale rolmodellen** • Verlies van opgebouwde contacten en vertrouwen. • Minder benutting van praktijkkennis over de doelgroep. • Verminderde aansluiting tussen partners in het jeugdveld. *Conclusie* De vier interventies leveren naar verwachting waardevolle kennis, expertise, werkprocessen en samenwerkingsrelaties op die ook na afloop van de tijdelijke Preventie met Gezag-financiering van betekenis blijven voor de gemeente Gouda en haar partners. Omdat de interventies niet zijn gericht op structurele voortzetting na 2027, ligt de focus van de borging niet op financiële continuering maar op het duurzaam behouden van opbrengsten. Door onderzoeksresultaten en adviezen vast te leggen, trainingskennis te integreren in reguliere werkwijzen, samenwerkingsafspraken rondom criminele familienetwerken te verankeren in een convenant en werkproces en de opgebouwde netwerken en praktijkkennis van jeugdcoaches te behouden, kan de meerwaarde van de interventies ook vanaf 2028 worden benut.

2. Samenwerking, netwerken en overlegstructuren

Denk hierbij aan samenwerking met interne partners, op ambtelijk en/of bestuurlijk niveau, maar ook de externe partners, zoals vanuit het onderwijsdomein en met andere gemeenten.

Huidige stand van zaken samenwerking, netwerken en overlegstructuren	**Zie voor alle interventies onder 1**

Voorgenomgen borging met betrekking tot bovenstaande samenwerking, netwerken en overlegstructuren (incl. onderbouwing).	**Zie voor alle interventies onder 1**

3. Behoud van kennis en ervaring

Denk hierbij bijvoorbeeld aan de doelgroepen- en/of netwerkanalyse die is uitgevoerd, training van professionals, maar ook ervaringen en kennis opgedaan door de projectleider Preventie met Gezag.

Huidige stand van zaken kennis en ervaring	**Zie voor alle interventies onder 1**
Gewenste borging met betrekking tot kennis en ervaring (incl. onderbouwing)	**Zie voor alle interventies onder 1**

Kansen en risico's

Wat zijn de kansen die u voorziet met betrekking tot de voorgenomen borging?

Zie voor alle interventies onder 1

Wat zijn de risico's/barrières die u voorziet met betrekking tot de voorgenomen borging?

Zie voor alle interventies onder 1

Wat heeft u als gemeente nodig om de voorgenomen borging te realiseren?
Denk hierbij bijvoorbeeld aan de rol van JenV, andere gemeenten, lokale samenwerkingspartners, interne samenwerking binnen de gemeente, etc.

Rol van Justitie en Veiligheid bij borging van interventies in Gouda

Het landelijke programma Preventie met Gezag beoogt te voorkomen dat jongeren afglijden naar criminaliteit, ondermijnende netwerken en ernstige vormen van jeugdcriminaliteit. Gemeenten zoals Gouda hebben binnen dit programma middelen ontvangen om interventies te ontwikkelen en uit te voeren die gericht zijn op risicogroepen, gezinnen en wijken waar de kans op criminele beïnvloeding van jongeren verhoogd is.

De huidige financieringssystematiek kenmerkt zich echter door een tijdelijke, incidentele financiering met een looptijd van drie jaar. Hoewel deze middelen Gouda in staat heeft gesteld om interventies te starten en te implementeren, ontstaat tegelijkertijd een fundamenteel spanningsveld tussen de relatief korte financieringsduur en de maatschappelijke en wetenschappelijke realiteit van preventieve interventies. Juist omdat preventieve interventies gericht zijn op het voorkomen van toekomstige problematiek, manifesteren effecten zich vaak pas op langere termijn.

Vanuit dit perspectief verdient het aanbeveling dat het Ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V) niet uitsluitend optreedt als subsidieverstrekker, maar tevens een expliciete verantwoordelijkheid neemt voor de duurzame borging, kennisontwikkeling en evaluatie van interventies binnen het programma Preventie met Gezag.

Gouds perspectief op de gewenste rol van J&V rondom borging

Stelselverantwoordelijkheid voor duurzame preventie

Preventie van jeugdcriminaliteit betreft een maatschappelijke opgave met een lange tijdshorizon. Jongeren die op twaalf- of dertienjarige leeftijd risico lopen om in de criminaliteit terecht te komen, ontwikkelen zich vaak over meerdere jaren voordat duidelijk wordt of interventies daadwerkelijk hebben bijgedragen aan een andere levensloop.

Vanuit haar stelselverantwoordelijkheid voor veiligheid en criminaliteitspreventie zou J&V daarom een actieve rol moeten vervullen in:

- het creëren van continuïteit in financiering;
- het mogelijk maken van langjarige monitoring;
- het ondersteunen van kennisontwikkeling en effectonderzoek;
- het faciliteren van structurele implementatie van kansrijke interventies.

Een tijdelijke financiering van drie jaar staat op gespannen voet met deze verantwoordelijkheid, omdat hierdoor vooral de implementatiefase wordt gefinancierd terwijl de effecten zich veelal pas daarna manifesteren.

Borging van kansrijke interventies

Een belangrijk beleidsmatig uitgangspunt zou moeten zijn dat gemeenten niet worden afgerekend op het ontbreken van harde effectbewijzen binnen een termijn die wetenschappelijk gezien onvoldoende is om dergelijke effecten vast te stellen.

J&V zou daarom onderscheid moeten maken tussen:

- implementatiesucces (bijvoorbeeld: bereik, kwaliteit en uitvoeringsgetrouwheid);
- eerste outcome-indicatoren (bijvoorbeeld: schooldeelname, gezinsstabiliteit, afname van risicofactoren);
- langetermijneffecten (afname van criminaliteit, recidive, ondermijning en maatschappelijke kosten).

Vooral de eerste twee categorieën kunnen binnen drie jaar redelijkerwijs worden gemeten. De derde categorie vereist doorgaans een langere observatieperiode.

Preventie vraagt tijd

Wetenschappelijke inzichten over preventieve interventies

Internationaal onderzoek naar preventieprogramma's laat zien dat effecten op criminaliteit en maatschappelijke participatie vaak pas na meerdere jaren zichtbaar worden. Binnen de criminologische en ontwikkelingspsychologische literatuur wordt algemeen erkend dat:

- gedragsverandering een langdurig proces is;
- risicofactoren zich over meerdere levensfasen ontwikkelen;
- preventieve effecten zich vaak pas openbaren wanneer jongeren de leeftijd bereiken waarop crimineel gedrag zich normaliter manifesteert.

Onderzoekers zoals David Farrington en Rolf Loeber hebben in longitudinale studies aangetoond dat betrouwbare uitspraken over de effecten van jeugdpreventie vaak pas mogelijk zijn na observatieperiodes van vijf tot tien jaar of langer. Veel internationaal erkende interventies, waaronder gezinsgerichte programma's en wijkgerichte preventiestrategieën, zijn pas als effectief beoordeeld nadat deelnemers gedurende meerdere jaren zijn gevolgd.

Eerst bouwen, dan bewijzen. Implementatie kost (kostbare) tijd

De praktijk van de gemeentelijke uitvoering rondom het programma Preventie met Gezag heeft laten zien dat een belangrijk deel van de eerste jaren is besteed aan:

- werving van personeel;
- opbouw van samenwerkingsstructuren;
- selectie van doelgroepen;
- inrichting van monitoring;
- opbouw van vertrouwen bij ketenpartners en jongeren.

Daardoor resteert slechts een beperkte periode waarin daadwerkelijk effecten worden gerealiseerd en gemeten. In een groot deel van de interventies in Gouda is de driejarige subsidieperiode als volgt verlopen:

- **Jaar 1:** Opstart, inrichting, werving, implementatie
- **Jaar 2**: Volledige uitvoering interventie
- **Jaar 3:** Uitvoering en eerste evaluatie

Hieruit volgt dat er feitelijk hooguit één tot twee jaar beschikbaar is om veranderingen bij jongeren waar te nemen.

Het succes van preventie is vaak wat er niet gebeurd
Een fundamenteel evaluatievraagstuk binnen preventie is dat succes bestaat uit gebeurtenissen die niet plaatsvinden. Wanneer een jongere:

- niet in aanraking komt met politie;
- niet uitvalt op school;
- niet wordt gerekruteerd door een crimineel netwerk;

is moeilijk vast te stellen welke rol de interventie daarin precies heeft gespeeld. Voor het aantonen van dergelijke effecten zijn doorgaans nodig:

- controlegroepen;
- longitudinale gegevens;
- voldoende grote onderzoekspopulaties;
- meerjarige follow-up.

Deze voorwaarden zijn binnen een lokale context en een subsidieperiode van drie jaar vaak niet realiseerbaar. In een gemeente als Gouda gaat het veelal om relatief beperkte aantallen jongeren binnen specifieke risicogroepen. Vanuit onderzoek methodologisch perspectief leidt dit tot:

- beperkte statistische power;
- grotere gevoeligheid voor toeval;
- moeilijkheden bij het vaststellen van significante effecten.

Zelfs wanneer een interventie daadwerkelijk werkt, kan binnen een kleine onderzoekspopulatie onvoldoende bewijs ontstaan om dit binnen drie jaar statistisch overtuigend aan te tonen.

Bewijzen binnen drie jaar, beslissen voor de toekomst
Voor gemeenten vormt de gemeenteraad uiteindelijk het orgaan dat beslist over structurele financiering na afloop van de tijdelijke preventie met gezag gelden. En hier ontstaat een belangrijke bestuurlijke spanning. Enerzijds verwacht de raad, terecht, dat er inzicht wordt gegeven in de doelmatigheid, effectiviteit en maatschappelijke opbrengsten van de door preventie met gezag gefinancierde interventies. Anderzijds is het binnen de beschikbare periode onmogelijk om sluitend bewijs te leveren voor langetermijneffecten. Hierdoor ontstaat het risico dat interventies worden beëindigd, niet omdat zij ineffectief zijn, maar omdat er onvoldoende tijd is geweest om hun effectiviteit aan te tonen. Dit risico is extra groot bij interventies die in hun kern gericht zijn op preventie. Juist de interventies die potentieel de grootste maatschappelijke winst opleveren, vragen vaak de langste adem.

De bereidheid van de gemeenteraad om structurele middelen beschikbaar te stellen hangt daarom sterk samen met de mate waarin overtuigend kan worden aangetoond dat een interventie effectief is. Wanneer de evaluatieperiode onvoldoende lang is om dergelijke effecten zichtbaar te maken, ontstaat een situatie waarin beleidsbeslissingen worden genomen op basis van onvolledige informatie. Gouda ziet hier een belangrijke verantwoordelijkheid en kans voor J&V. Het ministerie kan gemeenten ondersteunen door:

- landelijke effectevaluaties te organiseren;
- kennisinstituten te betrekken bij meerjarige onderzoeken;

- overgangsfinanciering beschikbaar te stellen;
- expliciet te erkennen dat het ontbreken van bewezen effectiviteit binnen drie jaar niet gelijkstaat aan het ontbreken van effectiviteit.

Conclusie
Vanuit beleidsmatig, bestuurlijk en wetenschappelijk perspectief is een subsidieperiode van drie jaar onvoldoende om de effectiviteit van veel preventieve interventies binnen Preventie met Gezag overtuigend vast te stellen. De looptijd is doorgaans lang genoeg om interventies te implementeren en eerste resultaten zichtbaar te maken, maar te kort om betrouwbare uitspraken te doen over duurzame effecten op criminaliteit, recidive en maatschappelijke participatie.

Voor de gemeente Gouda betekent dit dat zij zich geconfronteerd ziet met een fundamentele uitdaging: het verwerven van structurele financiering voor interventies waarvan de daadwerkelijke maatschappelijke opbrengst zich waarschijnlijk pas na afloop van de subsidieperiode laat zien. Omdat de bereidheid van de gemeenteraad om structurele middelen vrij te maken sterk afhankelijk is van aantoonbare effectiviteit, bestaat het risico dat potentieel waardevolle interventies verdwijnen voordat hun werkelijke impact zichtbaar wordt.

De gewenste rol van het Ministerie van Justitie en Veiligheid is daarom breder dan het beschikbaar stellen van tijdelijke middelen. Het ministerie zou vanuit zijn stelselverantwoordelijkheid zorg moeten dragen voor langjarige borging, kennisontwikkeling, landelijke effectmeting en passende financieringsarrangementen die aansluiten bij de bewezen wetenschappelijke realiteit dat preventie tijd vraagt. Alleen dan kunnen gemeenten zoals Gouda de noodzakelijke continuïteit bieden die nodig is om jongeren duurzaam te beschermen tegen een toekomst in de criminaliteit.